

Kázeň z ev. Služieb Božích s VP, 3. 7. 2022, 18.00 h, 3. nedeľa po Svätej Trojici, ES 189, 300, 1, 298, (cez VP 300, 2–6), A 70, Žalm 103, 1 – 5 . 8 – 13

1. KORINTSKÝM 11, 20 – 26: „²⁰ Keď sa teda vy schádzate, to nie je požívať večeru Pánovu; ²¹ lebo pri jedení každý si predloží svoju večeru, a potom jeden hladuje a druhý sa opíja. ²² Nuž, či nemáte vlastných domov, kde by ste jedli a pili? Alebo či cirkev Božiu chcete znevážiť a zahanbiť tých, čo nič nemajú? Čo vám na to povedať? Pochváliť vás? Za to vás nechválím! ²³ Lebo ja som prijal do Pána, čo som vám aj odovzdal: Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, ²⁴ a keď dobrorečil, lámal a riekol: Vezmite, jedzte, toto je moje telo, ktoré sa za vás vydáva; to čiňte na moju pamiatku! ²⁵ Podobne po večeri (vzal) aj kalich a riekol: Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi: to čiňte, kedykoľvek budete piť, na moju pamiatku! ²⁶ Lebo kedykoľvek by ste jedli tento chlieb a pili z kalicha, zvestujete smrť Pánovu, kým nepríde!“

Milí bratia, milé sestry, drahí hostia!

Z Písma sv. (1K 11, 20) sme počuli, že **najstarším názvom pre slávnosť, ktorú Pán Ježiš ustanovil v predvečer svojej smrti je „Večera Pánova“**. V ranej cirkvi sa označovala aj pomenovaním „**lámanie chleba**“ (Sk 2, 42). V spise Didaché, ktorý je po Biblii jedným z najstarších písomných prameňov kresťanstva a pochádza z konca 1. či začiatku 2. stor. po Kristovi, sa používa termín „**eucharistia**“ (z gréc.

vdákyvzdanie). Faktom však je, že vdákyvzdanie – dobrorečenie tvorí iba jednu z viacerých súčastí Večere Pánovej. **Pojem „Večera Pánova“ je teda najvýstižnejší, najpresnejší**. Dnes máme možnosť prijať Večeru Pánovu a tak chceme uvažovať o jej význame.

Ešte sa predsa vráťme do histórie. Celý bohoslužobný obrad, na ktorom sa slávila Večera Pánova, dostal v priebehu dejín cirkvi pomenovanie omša. Tým evanjelikom, pre ktorých sa slovo *omša*, stalo priam „tabu“ – s odôvodnením, že omšu majú len rímski katolíci – nezaškodí pripomenúť, že Lutherove návrhy poriadkov evanjelických Služieb Božích sa volali: **Formulár omše** a prijímania pre cirkev wittenberskú (1523) a **Nemecká omša** (1526). Ev. Služby Božie historicky vychádzajú z rímskej omše. No vieroučne jestvujú rozdiely. Reformátori Martin Luther a Filip Melancton nazývali Služby Božie s Večerou Pánovou omšou. Ostro však **odmietali chápať omšu** (Služby Božie s Večerou Pánovou) **ako obeť**. Podľa reformátorov je **Večera Pánova Božím darom človeku, nie darom človeka Bohu – záslužnou obeťou**. Reformátori zdôrazňovali, že **Pán Boh svojim slovom a sviatosťami** (krstom a Večerou Pánovou) **slúži nám, preto sa** v priebehu času **ujal termín Služby Božie** a označenie omša ustúpilo u evanjelikov do úzadia.

Výraz omša (lat. „missa“) je odvodený od prepúšťacej formulky „Ite missa est“. Ňou v ranej cirkvi prepúšťali katechumenov z bohoslužobného zhromaždenia – po jeho 1. časti – bohoslužbe slova (kázni). Katechumeni boli ľudia, ktorí ešte iba začínali poznávať kresťanskú vieru a vzdelávať sa v nej. Išlo o kandidátov členstva v cirkvi, ešte naplno nepatriacich do kruhu veriacich. Preto sa zúčastňovali len 1. časti Služieb Božích a po vypočutí si kázne už nezostávali na 2. časti Služieb Božích, ktorou bola Večera Pánova. Na nej sa smeli zúčastniť len pokrstení veriaci.

Ak dnes niekto namiesto Služby Božie povie omša, nemá zmysel hnevať sa na neho. Podstatné je, aby sme my vedeli, čo robíme a prečo tak konáme, aby sme poznali históriu svojej duchovnej rodiny – cirkvi. Pretože **len to, čo poznáme, môžeme mať radi**. To platí aj o Večeri Pánovej.

Aspoň **niekoľko impulzov** k dnešnej téme, ktorou je Večera Pánova (VP):

V Oriente platilo: Človek, s ktorým jem, je môj priateľ. Láska ide cez žalúdok. Ježiš vie, že spoločné stolovanie navodzuje blízkosť. **Večera Pánova je výrazom priateľstva, spoločenstva, do ktorého nás Pán Ježiš pozýva. On nás pozýva k svojmu stolu bez ohľadu na náš výkon.** Pozýva nás z lásky – ako rodičia pozývajú svoje deti či vnúcatá.

Keď sme ako deti prišli k starkej a ona nám dala koláč, nebol to iba koláč. Bolo v ňom kus jej srdca, jej láska.

Keď sa ľudia stretli s Ježišom, mali pocit, že sa k nim správa ako k svojim najbližším. Stačí si prečítať príbeh o Petrovi (L 5, 1 – 11) či Zacheovi (L 19, 1 – 10) a je zrejmé, že **ľudia, ktorých Ježiš stretol vnímali, že u Neho majú vyššie postavenie, ako si myslia a zaslúžia**. Pán vidí nie len to, akí sú. **Vidí ich podľa toho, čo by z nich mohli byť**. Kto má pre toto Ježišovo správanie citlivé srdce, toho netreba nútiť ísť na Služby Božie, na Večeru Pánovu. Prichádza tam rád.

Pán Ježiš – a Jeho láska je taká veľká, že nik pre Neho nie je príliš malý či nehodný.

Múdry muž (Angelo Giuseppe Roncalli) povedal: **„Písmo je pre nás Alfou a Kalich spásy (VP) je Omegou.“** Ak pre zbožného žida je „sobota pupočnou šnúrou medzi týmto a budúcim svetom“ (Karol Sidon), tak **pre kresťana je Večera Pánova nebeským sviatkom na zemi**. Pripomína nesmiernu veľkosť Ježišovej lásky k nám, ktorú nám dosvedčil svojou obeťou na kríži, ale aj to, že **On opäť príde a vezme nás k sebe a k tým, ktorí vo viere zosnuli**. Nám sa perspektíva Kristovho návratu a krásnej večnosti v Božom kráľovstve, ktorú pripravil tým, ktorí Ho milujú,

stráca. Tkp. „ustlali sme si na tejto zemi“, ako by už nič iného nebolo, nemalo prísť.

Pri Večeri Pánovej nemá panovať ponurá atmosféra ako pri návšteve mauzólea Vladimíra Iljiča Lenina..., ale **vdáčnosť**, že Ježiš ma vidí podľa toho, čo by zo mňa mohlo byť; vládnuť má aj **radosť**, že **si v sebe nesiem kúsok neba, že Kristus žije vo mne a pripravuje svojim verným nebeský domov.**

Iná je atmosféra na pohrebe, iná na svadbe. **Večera Pánova je slávnosť, kde očami viery môžeme nazrieť do neviditeľného – do Božieho sveta, na svadbu Božieho Baránka.** Ježiš sa nám pri prijímaní Večere Pánovej môže stať bližším ako kedykoľvek inokedy.

Večera Pánova nie je súkromnou, ale spoločnou slávnosťou. Stretávame sa pri nej s Kristom i s ľuďmi. Je to spoločná modlitba, **spoločné vdakyvdanie.** Spoločná modlitba je cenená viac ako súkromná. Podobne ako kolektívny šport, hudba v skupine či orchestri, je väčším umením ako výkon jednotlivca. Pravdaže, predpokladajú umenie jednotlivca, ale aj súhru, spoluprácu s ostatnými, nepresadzovanie seba na úkor druhých.

V ranej cirkvi sa Večera Pánova spájala s tzv. agapé. Každý veriaci priniesol nejaký pokrm a potom ho spolu jedli. To by bolo v poriadku. Z Písma však počujeme kritiku, že namiesto, aby sa solventnejší podelili s chudobnejšími,

vznikali skupinky, kde bohatí hodovali, opíjali sa a chudobní mali nedostatok, hladovali (v 21). **Kto sa pri Večeri Pánovej nechá od Krista obdarovať darom odpustenia, nemá pestovať individuálne ani skupinové sebestvo, ale spoločenstvo, v ktorom nepresadzuje seba na úkor druhých.** Má nasledovať, napodobňovať Krista, ktorý každému venuje pozornosť. Pri Ňom ľudia vnímali, že u Neho majú vyššie postavenie, ako si zaslúžia. Ani my sa nemáme nad nikoho povyšovať, práve naopak. **Veď stojíme na Božej vernosti, na Kristovej milosti a odpustení.** Tieto Božie dary máme dožiť i ďalším. **A už teraz sa máme učiť konať** ako Božie deti, **ako občania nebeského kráľovstva, ako ľudia s kristovským porozumením a veľkorysťou k blížnym.** Nech nás k tomu posilnia aj dnes zvestované Božie slovo a nám pripravené dary Pánovho stola. Amen.

Použitím: Václav Vacek: *Pozvání k Večeři Páně* (vyd. Vyšehrad, Praha 2008), Bengt Pleijel: *Brána viery otvorená* (vyd. Transocius, Liptovský Mikuláš 1992): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**